

Przestrzeń – pismo dla szefów

10.07.2025

Maria Sot

Wspomnienia z wędrówki międzynarodowej szlakiem 16 elementów

Rok temu, razem z moim Ogniskiem, miałyśmy łączoną wędrówkę letnią z Ogniskiem z Francji, wędrowałyśmy ze Strasburga do Mont Saint-Odile we Francji. Wspomnienia z niej natchnęły mnie do napisania tego artykułu o tym, w jaki sposób realizujemy 16 elementów metody skautowej w czerwonej gałęzi. Pomysł ten zrodził się już dobre kilka miesięcy po powrocie, dopiero z czasem dostrzegłam, że podczas tej wędrówki wszystkie elementy pojawiały się podczas naszej drogi. Myślę, że dzięki temu ten wyjazd był tak udany i pozostanie na długo w naszej pamięci. W tym artykule będziemy podążać za wspomnieniami z tej wędrówki, szlakiem 16 elementów. Chciałabym zaznaczyć, że każdy z nich opisałam z osobna i starałam się poprzeć konkretnymi przykładami, jednak w rzeczywistości jest to bardzo płynne, np. wiele motorów może prowadzić do jednego celu, a wymiary, w których działamy na wędrówce nakładają się na siebie. Celem tej lektury jest uświadomienie sobie, że teoria, którą słyszymy na obozach szkoleniowych, może się prawdziwie realizować podczas naszych wyjazdów. To, czy będziemy mieć poczucie wystąpienia wszystkich 16 elementów, zależy w dużej mierze od organizacji wyjazdu, jednak nie traktuj ich jako check listy do spełnienia. Planując wędrówkę, skup się na potrzebach i marzeniach Twojego Ogniska/Kręgu, a na pewno będzie ona udana.

Kilka słów o przygotowaniu wędrówki zagranicznej dwóch Ognisk.

Ku mojemu zaskoczeniu, Francuzki z dość dużym wyprzedzeniem zabrały się za przygotowywanie wędrówki letniej, ponieważ już w styczniu zaczęły działać. W lutym dołączyłam z moimi przewodniczkami do jej wspólnego przygotowania. Nas było sześć, a przewodniczek z Francji siedemnaście, więc dziewczyny były odpowiedzialne za służby w ekipach. Regularnie dzwaniałam się z szefową z Francji i w ten sposób kształtował się bogaty oraz przemyślany program wędrówki. Francuskie Ognisko było zobligowane do sporządzenia planu pracy letniej wędrówki, który był szczegółowo sprawdzany przez inną osobę. Dzięki temu my również byłyśmy bardziej zmobilizowane do działania. Myślę, że to właśnie może być kluczem do sukcesu - dobry plan.

5 celów, czyli sfery życia przewodniczek, których rozwój chcemy stymulować.

Zdrowie

Planując każdy dzień wędrówki, zacznij od zaplanowania ilości snu w nocy, wyznaczając godziny silentium. Warto wziąć pod uwagę to, że często są obsuwy w planie, więc przyda się odrobina zapasu. Zadbaj również o odpowiednią ilość zróżnicowanych posiłków oraz wystarczającą ilość wody! Osoby odpowiedzialne za noclegi na naszej wędrówce brały pod uwagę to, czy na miejscu będzie dostęp do wody pitnej, czy nie. Mimo, że nie na każdym noclegu był dostęp do łazienki, to codziennie była przewidziana okazja, aby się umyć. Ruchu na wędrówce nam nie brakowało, ale w naszym planie jednego dnia pojawiła się olimpiada sportowa. Miałyśmy okazję poćwiczyć różne umiejętności, np. naszą zręczność

oraz sprawdzić siłę. Ta aktywność wpisywała się w cel zdrowie, była też dobrą przestrzenią do integracji.

Zmysł praktyczny

Wiadomo, jak na wędrówkach bywa, często pojawiają się drobne problemy czy zagwozдки, na które trzeba znaleźć jakieś rozwiązanie. W tym przychodzi nam z pomocą nasz zmysł praktyczny! My, na przykład, w Ognisku zastanawialiśmy się, jak nosić bagietkę w plecaku, aby zbytnio się ona nie zgmiotła i przetrwała wiele godzin wędrowania. Francuski miały bardzo dobre na to rozwiązanie - wsuwały je w zwinięte karimaty i tam były bezpieczne. Było wiele podobnych sytuacji, kiedy, np. brakowało nam miejsca w plecakach, a trzeba było dopakować jeszcze torbę jedzenia. Można taką sytuację uznać za poważny problem, a można chwilę pogłódkować, użyć kawałka sznurka i przytroczyć torbę do plecaka lub znaleźć inny, praktyczny sposób. Ważne, aby nie pozostawiać przewodniczek w przekonaniu, że istnieje problem, na który nie ma rozwiązania. Szukajcie wspólnie nowych pomysłów, to będzie kształtowało waszą zaradność, przyniesie też poczucie satysfakcji.

Służba

Tego aspektu nie da się pominąć, ponieważ istnieją w Ognisku służby przed wędrówką, takie jak ułożenie jadłospisu, kupienie biletów, załatwienie noclegu itd. Zaangażowanie całego Ogniska jest potrzebne, aby w ogóle wędrówka się odbyła, organizujecie wyjazd same dla siebie. Można pomyśleć, że to już wystarczająco dużo, a gdyby tak wyjść jeszcze poza Ognisko i służyć innym? Na naszej wędrówce letniej, razem z Francuzkami, zaangażowałyśmy się w prace ogrodowe przy sanktuarium, do którego doszłyśmy. Łatwo nie było po całym dniu wędrowania, jednak podjęłyśmy się tego wyzwania. Wdzięczność gospodarzy, podziw turystów oraz widzialny efekt naszej pracy przyniosły nam bardzo pozytywne emocje.

Charakter

Na pewno zgodzisz się ze mną, że wędrówka sama w sobie buduje nasz charakter. Decyzja o wyruszeniu w drogę oraz podjęcie się konkretnej służby, za którą weźmie się odpowiedzialność, to już jest nad nim praca. W trakcie wędrówki są elementy takie jak rada czy ekspresja, które budują nasz charakter. Gdyby trzymać się definicji, to cel charakter ma zapewnić rozwój zasobów wewnętrznych przewodniczki. Dlatego tak ważne są służby na wędrówce. Postaraj się, aby były one dopasowane do kompetencji i umiejętności przewodniczek. Warto im powierzać zadania lekko na wyrost, ale takie, żeby były one osiągalne. W ten sposób zapewnimy dziewczynom przestrzeń do rozwoju. Dla mnie organizacja tej wędrówki była prawdziwym kształtowaniem mojego charakteru, ponieważ nauczyłam się przekraczać w sobie różne granice, np. barierę językową.

Bóg

Ważne, aby nasze wędrówki miały charakter formacyjny. Naszym zadaniem jest dążenie do świętości, a wędrówki są narzędziem, które ma nam w tej drodze pomóc. Na zeszłorocznej wędrówce z Ogniskiem z Francji stworzyłyśmy program duchowy i fabularny wędrówki, który dopełniał się tematycznie. W związku z trwającą wtedy olimpiadą w Paryżu tematem przewodnim naszej wędrówki było hasło: „Być prawdziwym

bożym sportowcem, podążając za Pierem Giorgio Frassatim”. Naszym programem duchowym, poza codzienną modlitwą, Eucharystią, Godziną Światła, były cytaty błogosławionego Piera Giorgio Frassatiego. Dzięki temu miałyśmy okazję poznać bliżej postać Frassatiego i zainspirować się jego przesłaniami. Jedną z wieczornych ekspresji również miała religijne przesłanie, ponieważ nawiązywała do obecności Ducha Świętego w naszym codziennym życiu. Dużą wartością dla naszego Ogniska była też obecność księdza, który towarzyszył nam całą drogę.

Motory, czyli sposoby działania, które stymulują rozwój przewodniczek.

Działanie

Zdefiniowałabym ten motor jako podążanie za pragnieniami Ogniska i realizację marzeń. Początkiem do wprowadzenia działania jest rada, kiedy podejmujemy wspólnie decyzję, co zamierzamy zrobić. Wiedziałam od początku roku harcerskiego, że dziewczyny chciałyby zorganizować wędrowkę zagraniczną. Kiedy w styczniu pojawiło się zaproszenie od Francuzek do wspólnego wędrowania, to szybko przegadałyśmy temat w Ognisku i zdecydowałyśmy, że robimy to. Działanie poszczególnych osób objawiało się przede wszystkim w służbach. Od zimy do wakacji miałyśmy wiele rad, aby kontrolować postęp naszych prac i przygotowań wędrowki.

Odpowiedzialność

To prawdziwie napędzający motor! Podejmowanie odpowiedzialności to branie własnego życia w swoje ręce, co jest bardzo ważne, zwłaszcza dla młodych przewodniczek. Niech Ognisko realnie będzie przestrzenią, w której wzrastamy do dorosłego życia. Branie za coś odpowiedzialności zwiększa poczucie własnej wartości, jest sprawdzeniem siebie. Ten motor przejawiał się w naszym Ognisku wyraźnie przed wędrowką. Podejmując Ogniskiem decyzję o wędrowce zagranicznej, wzięłyśmy na siebie odpowiedzialność za zorganizowanie jej. Tak jak wyżej omówiony motor, odpowiedzialność przejawia się w służbach wędrowkowych. Ważne, aby osoba odpowiedzialna za dane zadanie doprowadziła je do końca. Nie wyręczaj, jeśli widzisz, że coś idzie nie tak. Możesz być wsparciem, doradzić lub odciążyć lekko osobę, jednak pozwól przewodniczce wziąć sprawy w swoje ręce od początku do końca. Niech ona będzie szefową danego przedsięwzięcia. Poza służbami wspólnie sprzedawałyśmy ciasta, aby zbierać pieniądze na tę wędrowkę. Był to przejaw naszej dojrzałości i odpowiedzialności, chęci poczuć niezależności finansowej, że jesteśmy w stanie same zbierać daną kwotę na ten wyjazd.

Interes

Jest to odkrywanie naszych celów i dążenie do nich. Motor powiązany z działaniem i odpowiedzialnością. Naszym celem było zorganizowanie wędrowki zagranicznej, przez konkretne działania udało się to zrealizować, w ten sposób osiągnęłyśmy nasz interes. Przykładem z wędrowki, kiedy pobudził się w nas ten motor, była decyzja o wstaniu na wschód słońca. Interesem, pchającym nas do tej decyzji, była perspektywa odmówienia wspólnie jutrzni w pięknym miejscu o wschodzie słońca - i udało się!

Rady

Kluczem do zorganizowania wędrowki są rady. My rozmawialiśmy w Ognisku między sobą naradzając się, dzieląc zadania, poznając nawzajem nasze potrzeby, a następnie miałam rady z szefową Ogniska z Francji. Było ich kilka przed wędrowką. Każde spotkanie było rozliczeniem się z rozdzielonych zadań, dzięki temu organizacja wędrowki systematycznie posuwała się do przodu. Nieważne, czy sama organizujesz wędrowkę zagraniczną, czy będzie ona łączona z innym Ogniskiem. Rady przed wędrowką są istotne, ponieważ dzięki nim wzrasta zainteresowanie. Przypominają o zbliżającym się wydarzeniu i mogą być terminem wykonania pomniejszych zadań. Na samej wędrowce rady również są istotne, być może niekonieczne każdego dnia. Jako szefowa, podczas rady dowiesz się, jakie panują nastroje w Ognisku. Szczera rozmowa w atmosferze szacunku i wzajemnego słuchania wzmocni więź między wami.

System zastępowy

Ognisko przewodniczek jest jednostką systemu zastępowego. Na wędrowce letniej było nas sześć i ksiądz, co według samego Baden-Powella jest liczbą idealną. Nas było na tyle niedużo, że miałyśmy przestrzeń do zacieśniania relacji między sobą. To, że byłyśmy w innym kraju i Ognisko Francuzek było o wiele większe, sprawiło, że poczułyśmy naszą odrębność, którą z dumą podkreślałyśmy, chodząc z dużą flagą Polski. W Ognisku francuskim przewodniczek było na tyle dużo, że podzielone były na trzy ekipy, co idealnie u nich funkcjonowało. System zastępowy na tej wędrowce zapewniał nam sprawną organizację.

Wymiary, to one tworzą przestrzenie, w których realizujemy skauting.

Zastęp

Chodzi o Ognisko i relacje między nami, które w nim panują. Przed wędrowką letnią warto zacieśnić więzi, aby zwiększyć zaufanie i skrócić dystans między wami. Wiadomo, że powinno się to wydarzyć w ciągu całego roku harcerskiego, na wędrowkach i spotkaniach, ale różnie bywa, dlatego dobrym pomysłem jest zrobienie spotkania organizacyjnego połączonego z integracją. Na samej wędrowce, w obliczu różnych przygód, relacje między Wami na pewno się zacieśnią.

Przyrzeczenie

Ten wymiar był u nas na wędrowce szczególnie wyraźny. Jedna z przewodniczek złożyła swoje przyrzeczenie oraz kilka dziewczyn miało swój obrzęd samarytanki. Wędrowka letnia jest dobrym momentem na obrzędy, ponieważ pozostają one lepiej zapamiętane. Dziewczyny miały możliwość same zdecydować, w którym miejscu chcą, by się one odbyły, przez co miały one jeszcze bardziej indywidualny charakter.

Prawo

Nasze prawo i zasady podstawowe są takie same dla wszystkich skautów Europy, to one między innymi łączyły nas z Francuzkami. Prawo przedstawia nam pewien system wartości, który ma nam pomóc w stawianiu się lepszym człowiekiem. Na tej letniej wędrowce odczułyśmy, że mimo różnych języków, zwyczajów, historii, wyznajemy takie same wartości, jesteśmy na wspólnej drodze do świętości.

Przyroda

Otocza nas na wędrownie, jest jej nieodłącznym elementem. Nasze wędrówki odbywają się w przyrodzie Gościmy po drodze w wielu lasach, przemierzamy pola, łąki, kąpiemy się w rzekach, jeziorach. Eksploatujemy przyrodę i krajobraz. Warto więc robić to z głową i szacunkiem. Niech na waszej liście rzeczy do wzięcia nie zabraknie biodegradowalnych środków higienicznych oraz worków na śmieci. Wędrówka zagraniczna pozwoliła nam jeszcze bardziej docenić przyrodę. Krajobrazy we Francji różniły się nieco od tych, które znamy, zwracaliśmy więc uwagę na otoczenie i zachwycaliśmy się nowymi roślinami, ale też bardziej doceniliśmy polską przyrodę.

Szkoła Wychowania Obywatelskiego

Skauting jest przestrzenią do kształtowania się w nas dojrzałej postawy obywatelskiej. Chodzi o jak najlepsze wykonywanie powierzonych nam obowiązków, otwarcie na potrzeby innych, przestrzeganie panujących zasad. Określiłabym ten wymiar jako takie dobre obycie w świecie. Przy wędrówce zagranicznej ten wymiar był dla nas szczególnie ważny, aby pokazać się z jak najlepszej strony, reprezentując nasz kraj za granicą. Przy każdej wędrówce musimy godnie reprezentować naszą Federację, Ojczyznę i wartości. Nosząc mundur „rzucamy się w oczy”, bądźmy więc wzorem dla innych.

Europa

Szczególnie doświadczyliśmy tego wymiaru podczas wędrówki, przede wszystkim dlatego, że mogłyśmy ją przeżyć z francuskim Ogniskiem w ich kraju. Pomimo różnic, w ciągu tygodnia stworzyła się między nami taka przyjaźń, że żegnałyśmy się z płaczem. To było doświadczenie niesamowitego braterstwa. Niektóre z dziewczyn całą wędrówkę nie mogły się przełamać, by dłużej pogadać po angielsku, czasem naprawdę się nie rozumialiśmy i ratowałyśmy gestykulacją. Każdy uśmiech, drobne gesty i kilka prostych słów przyczyniało się do budowania więzi. Wspólny mundur, metoda i wartości niejednokrotnie doprowadzały mnie do wzruszenia podczas tej wędrówki.

Tak to było u nas na wędrownie. Jestem wdzięczna Ognisku Przewodniczek z Francji oraz moim przewodniczkom za tak duże zaangażowanie w przygotowanie tej wędrówki. Wierzę, że dzięki temu odkryłam bogactwo 16 elementów, które występowało podczas naszej drogi. Mam nadzieję, że ten artykuł będzie inspiracją do przygotowania i przeżywania wspaniałych wędrówek.

Powodzenia i dobrej drogi!